

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/164/2021
Identifikačné číslo spisu: 1516201894
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1516201894.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Poľnohospodárska Pôda s.r.o., so sídlom v Bratislave, Sibírska 55, IČO: 44 138 369, zastúpenej splnomocnencom LawService, s.r.o., so sídlom Zvolen, Stráž 3/223, IČO: 36 861 723, proti žalovanej U. Z., bývajúcej v G., O. O. studni XXX/X, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 10C/122/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 29. apríla 2020 sp. zn. 6Co/73/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 19. novembra 2018 č. k. 10C/122/2016-198 žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia, že bola výlučnou vlastníčkou špecifikovaného pozemku ku dňu jeho vyvlastnenia na základe Rozhodnutia o vyvlastnení zo dňa 18. augusta 2016 Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky č. OÚ-NR-U v spojení s Rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 10. októbra 2016 pod č. XXXXX/XXXX/BXXX-SV/XXXXXX/Ho, zamietol (výrok I.). O trovách konania rozhodol tak, že žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie považoval za nesporné, že žalovaná parcelu, ktorá bola predmetom kúpnej zmluvy, ktorú 25. júna 2015 uzavrela so žalobkyňou, predala spoločnosti MH Invest s.r.o. kúpnu zmluvou z 1. marca 2016, ktorá spoločnosť ju následne predala spoločnosti MH Invest II s.r.o. dňa 21. júna 2016, ktorej vlastnícke právo bolo následne vyvlastnené v prospech spoločnosti MH Invest s.r.o.. Nesporné je aj to, že časť náhrady za vyvlastnenie bola zložená na základe rozhodnutia správneho orgánu podľa § 6 ods. 6 zákona č. 282/2015 Z. z. do úschovy Okresného súdu Nitra, ktorý ju prijal a doposiaľ nebola príjemcovi vyplatená. Žalobkyni žalobou nejde o zmenu zápisu vlastníka v katastri nehnuteľností, ale o vyplatenie náhrady za vyvlastnenie. Pretože náhrada bola do úschovy zložená na základe rozhodnutia súdu, nemôže žalobkyňa žalovať o plnenie a pretože náhrada nebola doposiaľ

vyplatená a určenie jej príjemcu je závislé od výsledku tohto súdneho konania, má žalobkyňa podľa súdu naliehavý právny záujem na určení, že bola ku dňu vyvlastnenia tohto pozemku jeho výlučnou vlastníčkou a takáto žaloba je prípustná.

1.2. Podľa prvoinštančného súdu v konaní nebolo sporné, že žalovaná ako predávajúca uzavrela so žalobkyňou kúpnu zmluvu z 25. júna 2015, ktorej predmetom bola sporná parcela. Rozhodnutie správneho orgánu o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech žalobkyne na základe tejto kúpnej zmluvy bolo po vyhovení protestu prokurátora zrušené a je predmetom preskúmania v odvolacom konaní. Je všeobecne známe, že vláda Slovenskej republiky schválila 8. júla 2015 návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii. Štátu tým priamo zo zákona vzniklo podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. predkupné právo k spornej parcele. Po právnej stránke ide podľa zákona č. 175/1999 Z. z., ktorý obsahuje komplexnú právnu úpravu o právny vzťah, v ktorom mal štát ako oprávnená osoba právo tento pozemok kúpiť od žalovanej, ktorá ako povinná osoba mala povinnosť ponúknuť štátu tento pozemok na predaj. Vzhľadom na právnu podstatu predkupného práva a účel sledovaný zákonom č. 175/1999 Z. z., ktorým je zjednodušenie usporiadania vlastníckych vzťahov potrebných na prípravu stavieb, ktoré sú významnou investíciou z hľadiska celého hospodárstva Slovenskej republiky, bola preto od vzniku tohto predkupného práva zmluvná voľnosť žalovanej obmedzená priamo zo zákona, pretože bola povinná ponúknuť pozemky prednostne štátu. Je nesporné, že štát si svoje predkupné právo proti nej aj uplatnil, pretože spoločnosť, ktorej jediným spoločníkom je Ministerstvo hospodárstva SR ako kupujúci a žalovaná ako predávajúca uzavreli 1. marca 2016 kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva žalobkyne k tomuto pozemku, čím zákonné predkupné právo štátu sa podľa § 3 ods. 7 zákona č. 175/1999 Z. z. v určenej lehote vykonalo a teda nemožnosť plnenia je trvalá, preto povinnosť žalovanej plniť tento záväzok zanikla, čím zanikol aj záväzok podľa § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka a žalovaná zodpovedá len za prípadnú škodu alebo bezdôvodné obohatenie, ktoré žalobkyňa nepožadovala. Žalobkyňa sa na základe tejto zmluvy nemohla stať výlučnou vlastníčkou spornej parcely a tak ňou nemôže byť ani ku dňu jej vyvlastnenia a preto je žaloba nedôvodná.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nitra z 19. novembra 2018 č. k. 10C/122/2016-198 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.) a o trovách konania rozhodol tak, že žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% (výrok II.).

2.1. Odvolací súd sa predovšetkým zaoberal posúdením otázky, či podaná žaloba je vhodným a správne zvoleným procesným nástrojom ochrany práva žalobkyne a či žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanom určení v zmysle § 137 písm. c/ CSP. Podľa odvolacieho súdu naliehavý právny záujem na danom určení nemôže byť za okolností prejednávanej veci daný, pretože žalobkyňa žiadala po zmene petitu určiť vlastnícke právo výlučne ku dňu vyvlastnenia spornej nehnuteľnosti, t. j. do minulosti. Z obsahu žaloby a všetkých jej vyjadrení vyplýva, že žalobu podala z dôvodu vyplatenia náhrady za vyvlastnený pozemok. Vychádzajúc z uvedeného potom naliehavý právny záujem na požadovanom určení žalobkyne nesvedčí (t. j. petit žaloby, ako i skutkové tvrdenia a právne posúdenie sa neviažu na odstránenie konkrétnej spornosti žalobkyňou uplatňovaného práva) a takáto žaloba nemôže plniť svoju preventívnu funkciu.

2.2. Odvolací súd potom zhodne s názorom súdu prvej inštancie dospel k záveru o správnosti zamietnutia žaloby, avšak z dôvodu neexistencie naliehavého právneho záujmu na žalobkyňou požadovanom určení.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila s poukazom na § 420 písm. f/ CSP.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP) namieta v súvislosti s nedostatkom riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý sa podľa jej názoru nevysporiadal so všetkými podstatnými a relevantnými argumentmi. Záver súdu o nedostatku naliehavého právneho záujmu je podľa názoru žalobkyne arbitrárny, odvolací súd poukázal na všeobecne formulované závery judikatúry, avšak bez akejkoľvek skutkovej spojitosti s posudzovaným prípadom. Vôbec sa nezaoberal posúdením konkrétnych skutkových okolností posudzovanej veci. Nevysporiadal sa s rozhodnutiami Krajského súdu v Nitre, v ktorých súd vyslovil odlišné právne závery k otázke naliehavého právneho

záujmu. Žalobkyňa má ďalej za to, že v dôsledku nesprávneho právneho záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu bolo porušené jej právo na spravodlivý proces. Rovnako je nesprávnym procesným postupom súdu, keď krajský súd nevytvoril procesný priestor na vyjadrenie k dovtedy nepoužitým ustanoveniam právneho predpisu (konanie o úschovách, t. j. iné posúdenie vecí čo sa týka naliehavého právneho záujmu).

3.2. Z uvedeného dôvodu žalobkyňa navrhla, aby najvyšší súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu v celom rozsahu; aby jej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Dovolateľka s podaným dovolaním podala aj návrh na odklad právoplatnosti napadnutého rozsudku pre zabránenie akýmkoľvek následkom rozhodnutia, predovšetkým z dôvodu, že pre prebiehajúce konania pred Okresným súdom v Nitre došlo k zloženiu finančných prostriedkov do úschovy na danom súde a vydanie úschovy závisí od výsledku jednotlivých konaní.

5. Žalovaná sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadрила.

6. Pokiaľ ide o návrh žalobkyne na odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia, najvyšší súd nezistil splnenie predpokladov pre takéto rozhodnutie (§ 444 ods. 2 CSP) a v súlade s jeho ustálenou praxou o tom nevydal samostatné uznesenie.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech (z hľadiska procesného) bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ CSP).

8. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

10. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

12. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej

alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (písm. a), ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu (písm. b), strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník (písm. c), v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (písm. d), rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd (písm. e), alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. f).

13. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

14. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porovnaj sp. zn. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či sp. zn. 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, 5Cdo/57/2019) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

16. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobkyne, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti (bod 3.1).

17. Žalobkyňa ako prvé v dovolaní namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok riadneho odôvodnenia.

17.1. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci. Na podstate zásady, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) inú vadu konania (teda nie zmätočnosť), zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta, ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

17.2. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri

Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

17.3. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil právny záver o nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení na strane žalobkyne, čo ho v konečnom dôsledku viedlo k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby. Okolnosti, ktoré ho viedli k predmetnému právnomu záveru zdôvodnil konkrétne v bodoch 15. až 19. svojho odôvodnenia, v ktorých sa (podľa názoru dovolacieho súdu) dostatočne a preskúmateľne vysporiadal s právne relevantnou argumentáciou žalobkyne uvedenou v odvolaní.

17.4. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011).

18. Žalobkyňa prípustnosť dovolania podľa tohto dovolacieho dôvodu (§ 420 písm. f/ CSP) vyvodzuje aj z právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie (namieta, že v dôsledku nesprávneho právneho záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu bolo porušené jej právo na spravodlivý proces). Dovolací súd v tejto súvislosti pripomína, že už dávnejšie dospel k záveru, podľa ktorého realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (R 54/2012). Najvyšší súd zotrúva na tomto závere aj naďalej (R24/2017 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018).

19. Prípustnosť dovolacieho dôvodu (§ 420 písm. f/ CSP) napokon žalobkyňa spája i s námietkou týkajúcou sa porušenia § 382 CSP odvolacím súdom.

19.1. Podľa § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Účelom tohto ustanovenia je predchádzať vydávaniu prekvapivých rozhodnutí. Pri aplikácii tohto ustanovenia odvolací súd vychádza z princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, ktorý je považovaný za komponent princíпов právneho štátu, osobitne princípu právnej istoty. Výzva dovolacieho súdu je plnením osobitného druhu, tzv. manudukčnej povinnosti dovolacieho súdu, jej podstatou je zabrániť odňatiu možnosti konať pred odvolacím súdom, t. j. zabezpečiť riadny prístup k spravodlivému procesu aj po podaní odvolania, čo je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky.

20. Žalobkyňa odvolaciu súdu vytýka, že nebola zo strany dovolacieho súdu upozornená (§ 382 CSP) na to, že ňou uplatnený nárok bude tento súd odlišne právne posudzovať, čo sa týka nedostatku naliehavého právneho záujmu ako aj k ustanoveniam CMP. Odvolací súd posudzoval podľa jej názoru vec podľa iných ustanovení, ako súd prvej inštancie bez toho, aby vytvoril procesný priestor na vyjadrenie pre žalobkyňu.

20.1. Podľa názoru dovolacieho súdu, rozsudku dovolacieho súdu nemožno pripisovať vadu „prekvapivosti súdneho rozhodnutia“. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP). Na posudzovaný prípad neaplikoval žiadne ustanovenie všeobecného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a bolo pre rozhodnutie veci rozhodujúce. Navyše žalobkyňa v dovolaní žiadnym spôsobom nekonkretizovala takéto ustanovenie všeobecného právneho predpisu, len „všeobecne poukázala“, že druhoinštančný súd vec posudzoval podľa iných ustanovení čo sa týka naliehavého právneho záujmu než prvoinštančný súd, avšak bez toho, aby sa mohol žalobca k aplikácii týchto ustanovení akokoľvek vyjadriť.

20.2. Účelom oznámenia dovolacieho súdu, že hodlá použiť iný právny predpis a tým možnosť strany vyjadriť sa k nemu (§ 382 CSP) je zabrániť prekvapivým rozhodnutiam. Súdny však počas celého konania majú konať tak, aby z ich úkonov bolo zrejmé, čo sa nimi sleduje.

20.3. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie pritom jasne vyplýva, že súd prvej inštancie sa prioritne zaoberal tým, či žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanom určení a následne svoje rozhodnutie založil na právnom závere, že i keď na žalovanom určení naliehavý právny záujem žalobkyne daný je (žalobkyňa sa po pripustení zmeny petitu žaloby domáhala určenia, že bola vlastníčkou nehnuteľností uvedených v petite žalobného návrhu ku dňu vydania rozhodnutia o vyvlastnení, čo v prípade úspechu v tomto konaní by znamenalo, že žalobkyni by vznikol nárok na vyplatenie náhrady za vyvlastnenie), vlastnícke právo k žalovaným nehnuteľnostiam jej ku dňu ich vyvlastnenia nesvedčalo.

20.4. Podľa odvolacieho súdu ale naliehavý právny záujem vo veci daný nie je, nakoľko žalobkyňa žiada určiť vlastnícke právo spätne (ku okamihu vyvlastnenia), ale žalobou podľa § 137 písm. c/ CSP sa určuje, či tu právo je alebo nie je, a nie to, či tu právo v minulosti bolo, na ktorom právnom závere založil napadnuté rozhodnutie.

20.5. Podľa názoru dovolacieho súdu po racionálnom zhodnotení týchto dvoch právnych posúdení súdov nižších inštancií o zamietnutí žaloby, oba súdy zhodne založili svoje rozhodnutia na právnom posudzovaní naliehavého právneho záujmu v zmysle ustanovenia § 137 písm. c/ CSP, t. j. na vec aplikovali rovnaké ustanovenie všeobecného právneho predpisu, i keď ho na vec aplikovali odlišne, čo ale dovolateľka nenapadá. Preto pokiaľ žalobkyňa založila daný dovolací dôvod len na namiataní, že odvolací súd posudzoval vec podľa iných ustanovení, než súd prvoinštančný, bez toho aby sa k nemu mohla vyjadriť, ktoré odlišné ustanovenia nekonkretizovala (napokon odlišné ustanovenia zákona nižšie súdy ani neaplikovali), je vylúčené, aby odvolací súd založil svoje rozhodnutie na iných právnych záveroch vo vzťahu k namiatanému ako súd prvej inštancie. Oba nižšie súdy ako rozhodné zhodne posudzovali § 137 písm. c/ CSP, i keď s iným právnym posúdením, čo ale dovolateľka v dovolaní nenamietala a dovolací súd je pri dovolacom prieskume viazaný len vymedzenými dovolacími dôvodmi (t. j. i keď by sám zistil procesné nedostatky nemôže na ne prihliadať). Navyše v okolnostiach daného prípadu nebolo ani potrebné, aby odvolací súd pristupoval k splneniu tzv. mandukačnej (poučovacej) povinnosti vyplývajúcej z § 382 CSP vo vzťahu k možnému odlišnému právnemu posúdeniu veci na základe aplikácie nižšími súdmi totožného zákonného ustanovenia, nakoľko dovolateľka mala aj v konaní o odvolaní dostatočný priestor na to, aby identifikovala a reagovala na rozhodujúcu a skutkovo spornú okolnosť, čím potom odvolacie rozhodnutie nemožno považovať za prekvapivé. S poukazom na uvedené nemohlo dôjsť k procesnej vade konania uvedenej v § 420 písm. f/ CSP a porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý súdny proces.

21. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť jej dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

22. Dovolaciemu súdu za opísanej situácie preto neostalo iné, než dovolanie žalobkyne odmietnuť podľa § 447 písm. c/ CSP.

23. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.